

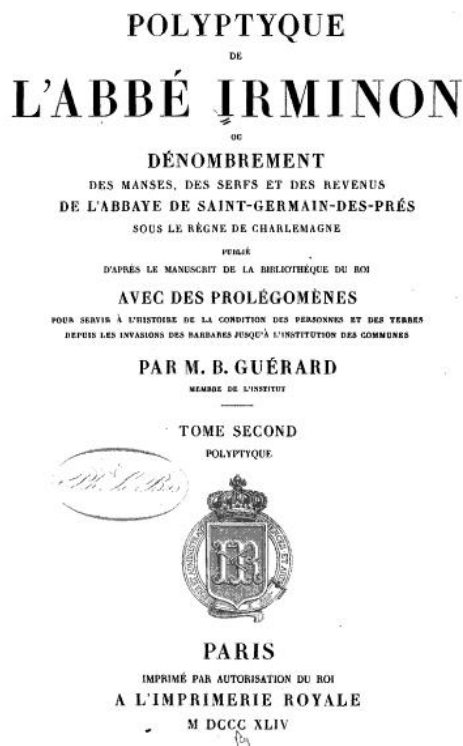
1107 – 1127 – De baljuw in de ‘burgo vel in villa’

‘Poperingehem’ groeide in die jaren verder uit. Binnen de wallen van de stad werden meer en meer huizen opgetrokken en ook meer en meer ‘vrije’ boerderijen werden in bedrijf genomen. De functie die we in 850 nog kenden als de ‘major’ van het domein, is ondertussen uitgegroeid tot een soort baljuw en krijgt in de akte van 1107 de naam van ‘ministeriales abbatis’

Deze akte werd gepubliceerd door **D’Hoop**

Odo van Rinigelles, zeg maar van Reningelst, nam deze functie op zich tot hij overleed in **1107**. Zijn zoon **Lambert** neemt zijn functie over, maar van deze gelegenheid maakt de abt van Sint Bertin, die op dat moment ook Lambert heet, om de puntjes op de i te zetten en om de misbruiken van Odo ongedaan te maken.

Hij begint dan ook met te zeggen dat Lambert van Rinigelles slechts zijn minister kan blijven, zolang dit hem belieft.

De minister had gerechtelijke autoriteit.

Odo had de bevoegdheid om de ‘misdadigers’ te vervolgen en ze voor de rechtbank te brengen. Daarbij had hij blijkbaar de boeten die de veroordeelden kregen, geregeld in zijn eigen zak gestopt en hij had zich blijkbaar ook laten betalen om geen vervolging in te stellen.

Vandaar dat abt Lambert nu stelt dat Lambert, zijn minister, geen rechten meer heeft op de opbrengsten van de rechtspraak. Daarnaast moet hij de misdadigers steeds in openbare zitting vervolgen in tegenwoordigheid van de ‘abt’ en de schepenen. Hij mag ook niemand ‘verzoenen’ zonder de toelating van de ‘abt’.

Het ‘zoenen’ van iemand kwam er op neer dat men met de dader en slachtoffer een ‘zoening’ of akkoord uitwerkte, waarmee de beide partijen tevreden waren, zodat de rechtszaak kon gestopt worden. Bij overlijden van het slachtoffer kon de ‘zoenbrief’ opgesteld worden met de erfgenamen. Al bij al had de ‘minister’ recht op een tiende van

de opbrengsten van de rechtszaak en niet op meer.

De baljuw mocht zonder de toestemming van de proost en van de schepenen, niemand van zijn bezittingen beroven.

Dat klinkt voor ons logisch, maar het wordt iets ingewikkelder wanneer we beseffen dat het hier over ‘het panden’ gaat bij niet betaling van een mogelijke schuld of boete. Dan bestond het gebruik dat men als schuldeiser iets van waarde in ‘pand’ mocht nemen, tot de betaling uitgevoerd was. Was dit niet het geval dan kon de baljuw of pandhouder, het pand verkopen en het geld zelf houden.

Lambert wordt nu verplicht om steeds de toelating van de abt of schepenen te krijgen vooraleer hij tot het ‘panden’ mag overgaan en hij dient deze panden **in de ‘curia’** in bewaring te geven.

Hij is de handhaver van de orde in de stad.

Zo heeft hij recht op 12 kippen om op de jaarlijkse kermis te Poperinge de orde te bewaren maar hierbij zal hij zich niet bemoeien met de zaken van de gasten of de vreemdelingen tenzij op bevel van de proost.

Van de landwere

Onze minister was ook **de officier van de Poperingse militie.**

Hij stond dus in voor de organisatie van het volksleger, de opleiding in het kader van de 'landwere' – de boogschutters - maar ook voor de soldaten die met de graaf op expeditie moesten vertrekken.

XXXV.

NOTITIA (INED.) DE VILLA POPERINGEHM.

(*Ex apographo, ibidem, sub ann. 1107.*)

1107. Notum sit omnibus quod villa Poperingehem*, quam comes Arnulfus sancto Bertino tradidit cum comitatu ipsius ville, pro redemptione animæ suæ, et tam successorum suorum videlicet comitum quam predecessorum, in magna pace fuit usque ad tempus quo Odo de Rinigelles ministerium obtinuit, qui pravas consuetudines in eadem villa elevavit. Unde, mortuo Odone, hæc conventio facta est inter Lambertum, filium ejus, et abbatem sancti Bertini, Lambertum nomine. Post mortem siquidem Odonis, Lambertus, filius ejus, venit ad abbatem Lambertum, rogans eum ut quod pater suus ab eo tenuerat, scilicet quoddam feodum in terris, et ministerium de Poperingehem ei redderet, offerens pecuniam pro ministerio. Abbas vero, communicato consilio cum capitulo ecclesiæ et hominibus suis, feodum quidem terræ ei concedens, ministerium reddere noluit, propter magnas injustitias et forisfacturas quas pater ejus fecerat, videlicet depredando homines Sancti contra justitiam et voluntatem monachi procuracionem villæ habentis, et sine judicio scabinorum, et coactas petitiones faciendõ; et cum ad eum nisi decimus nummus de placitis pertineret, reliquos novem et cætera, quæ de placitis ad abbatem pertinebant, abbati et ecclesiæ violenter auferebat. Timens vero abbas et fratres ne filius similes injustitias faceret, sub testimonio et presentia fratrum et militum suorum, eidem Lamberto ministerium ad custodiendum tantummodo commendavit, et nullum donum ei aliquatenus inde fecit; ita tamen ut tamdiu hanc custodiam haberet, quamdiu abbati placeret. Idem tamen Lambertus omnino promisit et in conventionem habuit abbati, coram predictis testibus, quod nullam coactam petitionem in eadem villa faceret, neque sine assensu prepositi et judicio scabinorum quemquam in villa depredaret, nec ea quæ de placitis ad abbatem pertinent ad se quolibet modo traheret; et si querimonia de aliqua forisfactura ministeriali fuerit facta, nullatenus admissam causam, nisi publico placito coram

376

APPENDIX.

preposito et iudicibus, determinaret; nec quemlibet post factum clamorem sine preposito reconciliaret; neque terram in villa sine voluntate et licentia abbatis emeret, pro eo quod pater suus censum terræ suæ semper retinuerat; neque stramen equorum, nisi cum voluntate abbatis, in curia haberet. Cum vero milites villæ in expeditionem comitis moniti proficisci deberent, prepositus cum consilio ministerialis et scabinorum de uno pauperiori milite redemptionem accipiens, v solidos et III^{ss} nummos ministeriali, ad expensas suas in hostem comitis, in auxilium daret; reliquæ vero militum redemptiones, si quæ fuerint, non ad ministerialem sed ad abbatem pertinerent. Postremo nullam injuriam in prædicta villa faceret; et si in eadem villa quod homines *pand* vocant accipitur, nusquam, nisi in curia abbatis, deponetur; et de omnibus submanentibus seu hospitibus abbatis, vel de rebus eorum qui in burgo vel in villa manent, ministerialis, nisi monitus a preposito, nullatenus se intromittat. Hæc conventio facta est anno m^o c^o vii^o in camera abbatis, sub his testibus quorum nomina subscripta sunt: Elembertus de Kelmes, Alardus de Menteka, Wido de Crumbeke, Heremarus Garetir et Robertus filius ejus, Meingerus filius Bovonis, Almarus et Scinelinus, Winredus et Hagebarnus clericus, Ascelinus et Fulbertus. Postremo hujus conventionis totum capitulum est testis.

Toen waren er nog 'verschillende' ridders te Poperinge, tenminste 'boerenridders'. De ridders dienden zelf in te staan voor hun uitrusting wat een dure aangelegenheid was. 'Arme' ridders konden zich voor vijf schellingen en vier penningen vrijkopen.

Odo vond dat hij recht had op deze sommen maar de abt zag dit anders. Als leenheer dienden deze sommen naar hem toe te komen.

Met Lambert sprak hij dan ook af dat deze slechts één vrijkoop voor zich mocht houden, terwijl de andere aan de abt dienden doorbetaald te worden.

Eigenaardig is dat ten gevolge van vroegere misbruiken, het de baljuw niet toegelaten om grond te kopen in de gemeente. De

vroegere baljuw had immers 'vergeten' zijn cijns te betalen die op de grond geheven werd en dat risico wilde de abt blijkbaar geen tweede maal lopen.

Hij diende de tienden voor de abt te innen.

Verder had de 'minister' de taak om de tienden op te halen en te verzamelen.

Daarvoor diende hij zijn eigen paarden te gebruiken en zelf voor stro te voorzien.

Hij kan immers geen stro hebben voor zijn paarden in de curia van de abt, tenzij mits de toelating van deze laatste. Om misbruiken te voorkomen moeten de paarden zelf gestald worden in **de curia van de abt**.

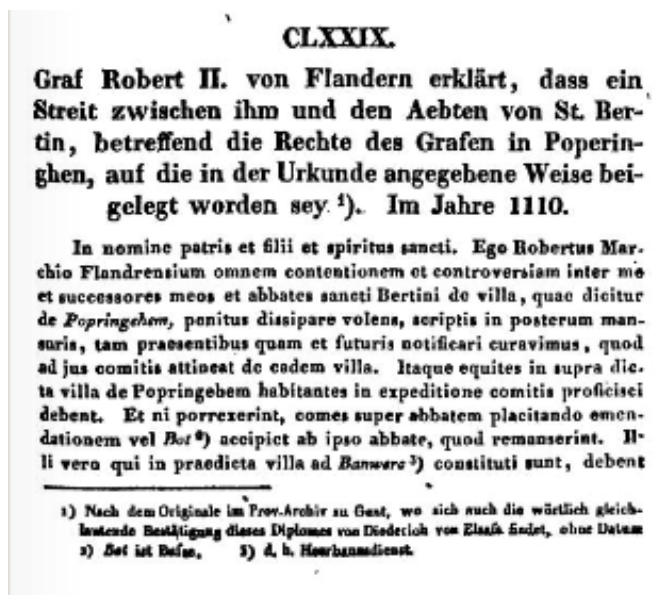
En hij staat ook in voor het inzamelen van **het brouwmout**.

Hoewel we in de regeling van het jaar 850 gezien hebben, dat alleen de lijfeigenen nog brouwmout dienden te leveren aan de abdij, was dit op een andere manier, nog gangbaar in het jaar 1107. We vonden echter geen modaliteiten hieromtrent.

Verder kan de ‘minister’ geen bede opleggen aan de bewoners van het gebied.

In deze akte is er ook voor het eerst sprake van de ‘prepositus’ of **de proost** van Poperinghe. We mogen dus aannemen dat minstens vanaf 1107 er zich – naast het klooster van de zusters – er zich ook **een proostdij** te Poperinghe bevond.

Lambert van Rinigelles ging akkoord met deze voorwaarden en werd in deze functie bevestigd door de abt, hij werd ten andere opgevolgd door zijn zoon Rodulphus Vulpes de Poperingham.

In de akte van 1107 is er ook voor de eerste keer sprake dat het gezag van de baljuw de ‘burgo vel in villa’ betreft, wat zoveel wil zeggen als zowel in de ‘burg’ als in de ‘villa’.

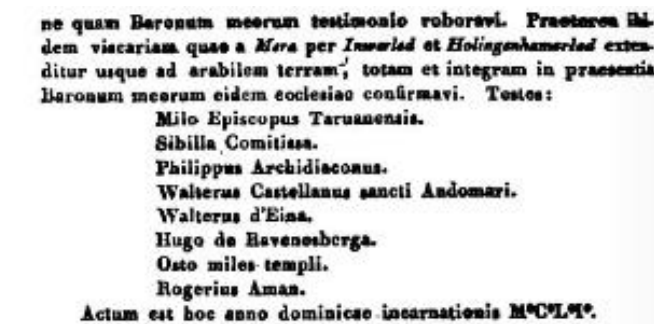
Het is ons bij deze akte alles behalve duidelijk of er reeds een proost in Poperinge was. Het lijkt ons eerder dat de ‘baljuw’ steeds optrad als vertegenwoordiger van de abt.

In het jaar 1110 wordt de voorgaande acte door graaf Robert of Robrecht II afgeleverd, bevestigd.

Deze acte wordt door Warnkönig gepubliceerd in zijn ‘Flandrische Staats- und rechtsgeschiede’ uit 1836.

Bruno Creus geeft in zijn thesis ‘Enkele instellingen van de abdijstad Poperinge’ uit 1963 de volgende commentaar op de militaire kant van de zaak:

De militaire bevoegdheid van de graaf was ook zeker niet de minst belangrijke.

Niemand in Vlaanderen had het recht troepen op te roepen om oorlog te voeren buiten de graaf zelf of wie van hem een toelating had ontvangen. Deze regel werd in de XIIde eeuw nog goed onderhouden, toch zal in de XIIIde en XIVde eeuw, met de opkomst van de stedelijke milities, enigszins over het hoofd gezien worden. Een ander principe van het Vlaamse staatrecht op militair gebied was de regel dat niet alleen de grafelijke leenmannen of achterleenmannen hem krijgsdienst verschuldigd waren, doch al zijn onderdanen die de wapens konden hanteren.

Aldus viel Poperinge dat deel uitmaakte van de kasselrij Veurne, op militair gebied – onder de bevoegdheid van de graaf. Reeds in 1107 en 1110 worden de rechten van de graaf op militair

gebied bepaald. Om alle twisten te vermijden, aldus de graaf, wil hij nu eens in 1110 vastleggen welke de militaire verplichtingen zijn waartoe de Poperingenaars gehouden zijn. Men kan de dienstplichtigen onder drie verschillende categorieën onderbrengen. Voor eerst zijn er de equites, de ridders. Deze zijn helemaal geen leenmannen of achterleenmannen van de graaf, doch vazallen van de abt. Deze laatste telde immers op zijn domeinen een zeker aantal vazallen die konden opgeroepen worden naar het grafelijke leger. Daar de uitrusting van de ridder nogal hoog opliep hielden deze ridders een militair leen van de kerk of de abdij. De ridders van Poperinge, aldus de graaf, moesten oprukken bij de grafelijke expedities. De expeditie of **heervvaart** was de meest voorkomende grafelijke krijgsveld. Ze kon zowel een offensieve als defensieve operatie zijn.

Voor dergelijke expedities werd slechts beroep gedaan op een gedeelte van de grafelijke strijdkrachten. De leenmannen van de abt dienden dus, wanneer ze ertoe aangemaand werden op te trekken in deze expedities. Trokken ze niet op dan moest de abt een boete betalen aan de graaf nadat hij deze zelf eerst geïnd had van de thuisblijvers.

De armsten onder de ridders mochten zich evenwel vrijkopen. De afkoopsom van de arme ridder namelijk vijf solidi en vier nummi, werd aan de ministerialis gegeven om diens kosten in het leger te dekken.

De overige militaire redempties behoren evenwel tot de bevoegdheid van de abt. Deze moet rekenschap geven aan de graaf en is verantwoordelijk als het vereiste aantal ridders niet oprukt.

Naast de ridders of leenmannen van de abt die in de expedities van de graaf dienen op te trekken, spreekt de oorkonde van 1110 ook nog over een tweede groep, namelijk degenen die in de voornoemde stad voor het 'banwerc' aangesteld zijn. De term banwerc kan een tweevoudige betekenis hebben namelijk degenen die aangeduid waren voor de dienst ofwel de

belasting waardoor juist vrijstelling wordt verleend van de dienst. Voor het geval Poperinge dient men het banwerc in zijn eerste betekenis te nemen. Het was een speciaal contingent, een keurgroep, die zowel moest optreden bij utlandesbanwerc als by landwerc.

Het utlandesbanwerc slaat op de dienst buiten het land en heeft dus een offensieve betekenis. Het is een bijzondere vorm van heervvaart en wordt wel eens gelijkgesteld met de algemene grafelijke expeditie.

De landweer is de verdediging van het grondgebied waarbij dit speciaal korps natuurlijk logischerwijze wordt opgeroepen. De andere inwoners van Poperinge worden vrijgesteld van de algemene grafelijke expeditie.

Boudewyn Hapken –de graaf van Vlaanderen – was een trouwe leenman van de Franse koning en hij bevocht dan ook de Engelse koning rond Rouan.

In de kroniek 'Dits die Excellente Chronijcke van Vlaanderen' schrijft men daarover het volgende:

Maer het gheviel bi aentueren, dat Boudin Apkin van eenen Bortoen ghequetst wordt met eender schote die welcke wonde festuleirte - Ende in Noumandyen.ix.maenden siec sijnde, dede hem voeren te Vlaenderwaert. Ende comende te Roeselare, so wordt hy gheslegghen van der popelsye.

Boudewijn werd dus gekwetst door een Bretoen met een schot en de wonde ontstak. Hij bleef 9 maanden in Normandië maar liet zich dan toch naar Roeselare voeren, waar hij toch wel een beroerte kreeg. Het toeval wilt dat toen zijn 'rechtswere' Karel, de zoon van de koning van Denemarken langs kwam op zijn terugweg van Jeruzalem Ende die Graue was alte blijde van sijnder comste.

En dan komt het belangrijke voor Poperinge:

Item aldaer so om boodt den graue Boudin Apkin by hem **den Abt van sinte Bertins**.

Ende gaf hem eeuwelic ende ernelic die heerscappye van Poperijnge tot sijns cloosters behouf, ende hy deiditse mortalizeren.

Daarna gaf hij het land van Vlaenderen aan zijn 'rechtweer' of aange trouwde kozijn en ging hij zelf als monnik binnen in het klooster van Sint Bertin.

... Ende als hy ontrent.xi. – 11 – maanden vmoninc geweest hadde, doen sloot, sijn loopende festele, - *zijn lopende wonde sloot eindelijke – maar ...* wordt weder gheslegghen vander popelsye vp den xv. – 15de - dach van hooymaent. Ende die heleghe olye ghenomen hebbende, verschiet van deser werelt.

Anno domini.xic.ende.xviiij. – 1118 - Ende wiert begrauen te sinte Bertins met groter weerdicheyt by sine voorouders

Waarom het nodig was dat Poperinghe 'nog' eens aan de abdij gegeven werd, is niet echt duidelijk, aangezien de abdij er alleszins duidelijke rechten had. We nemen aan dat de graaf de abt Lambert een plezier wilde doen en hem met deze gift duidelijk wilde maken dat hij effectief de gehele justitie te Poperinghe had.

In 1120 werd **Karel**, bijgenaamd **de Goede** de nieuwe graaf van Vlaenderen. Hij was geboren in Denemarken rond 1085 en stierf te Brugge op de 2de maart 1127. Hij werd graaf van Vlaenderen in 1119 en zou dit blijven tot aan zijn dood in 1127.

De abt Lambertus

We kunnen het toch niet laten om hier een uittreksel uit de 'Cronijcke van den lande ende graefschepe van Vlaenderen' letterlijk over te nemen.

Caerle, die men eerst hiet de Caluwe, omme dieswille dat hy wat blaerde ende

dinne ghehairt was, ende naerderhandt de Goede ende Rechtveerdege, ter cause van zijnder groote duecht ende rechtveerdicheit (daer wy by der tijt breedere of hooren zullen), die zuene van den coninck S"-Canuyt van Denemercken, by vrou Adelle, zijnder huysvrou, die oudste dochtere van Robrecht de Vriese, grave van Vlaenderen, succedeirde den grave Boudewijn Apkin, zijnen rechtweer, in al dat hij hadde, uyt crachte van der justicie testamentaire.

Ende dienvolghende, zo wiert hy by die van Vlaenderen omftaen ende ghehult int regement van den lande : niet jegenstaende dater vrou Clemencie van Bourgoengnen, voorzeits Boudewijns moedere buyter maten zeere jeghens was, als die guene die tzelve bet ghejoont zoude hebben...

Zij roept dan al haar volgelingen samen en wilt ten strijde trekken tegen Karel de Goede. Deze verzamelt zijn volk te Sint-Omaars.

Twelcke al merckende die goede grave Caerle (in die welcke niet min vromicheit van

wapenen dan helicheit van levene en was) vergaerde terstont binnen die stede **van St-Omaers** al tvolck van wapenen te peerde ende te voet, dat hy yewers conste recouvreren ende ghecrijghen; treckende daer mede als een clouck vaylgiant capiteyn jehens zijne vianden, die welcke hy eer iet lanck al, metsghaders haerlieden sloten, casteelen ende forteressen, tzijnder onderdanicheit brochte ende in gracie ontfinck, mids trouwe ende eedt ende slechtinghe van poorten ende muren , uytghesteken ende ghereserveirt alleenlick die voornoemde heere van Hesdin, die welcke uyten lande ghebannen wiert met confiscatie van als dat hijs hadde, zo dat hy van dier tijt voort elders zijn costen winnen moeste met landsneeringhe.

Vrouw Clemencie moest onder andere Diksmuide, Berghen en Arien aan de graaf afstaan om de vrede met Karel de Goede te kunnen sluiten.

In **1120** werd de orde van de Tempeliers gesticht. *Eén van de stichters was Godfried van Sint Omaar, de broer van Hugo van Sint Omaars ,uit de familie van de burggraven van de stad Sint Omaar.*

Met dergelijke kruisvaders in de geburen, zou het mij alleszins niet verwonderen moesten ook enkele Poperingse boerenridders en lijfeigenen als kruisvaarders vertrokken zijn.

Het is alleszins zo dat uit latere documenten blijkt dat de 'Orde van Malta' later rechten had binnen de markt van Poperinghe.

In 1122 bevestigde Karel de Goede de privileges van de abdij van Sint-Omaars. ... ende die van Sint Bertin t'sint Omaers confirmeerde hy haerlieden oude ende nieuwe previlegien ende vrijheden, metsghaders ooc alle die voorgaende ghiften ende donatien successivelick by zijne voorzaten den cloosteeck ghedaen. En daar was ook Poperinghe bij.

In het jaar 1123 kreeg de abt Lambertus een beroerte en verloor hij voor een tijdje de spraak. Dat gaf natuurlijk heel wat problemen.

Onder de monniken was er een grote groep die de leer van de abdij van Clunie wilden volgen, waarbij de prior was aangesloten. Zij wilden de leiding van de abdij overnemen.

Het was echter een zekere Simon die de steun van de graaf van Vlaanderen en van de bisschop van Terwaan kreeg en daarmee ook de leiding van de

abdij.

Ook onder invloed van beide belangrijke heren, werd uiteindelijk op de **14de augustus 1124** ondanks zelf het protest van de abt Lambertus die nog leefde – werd **Johannes II** verkozen tot abt en dus ook tot heer van Poperinghe.

Hij beheerste – zo wordt er vermeld in de kronieken – goed de ‘teutonische’ taal. Hij sprak dus zijn Vlaams. Ook hij trok naar Rome om de steun van de paus en kreeg aldaar op de **11de oktober 1124** van de paus Calixte II, een pauselijke bul waarin de bezittingen – en dus ook Poperinghe – en de onafhankelijkheid van de abdij bevestigd werd.

Zijn afwezigheid had als gevolg dat de ‘Clunie-aanhangers’ luid van zich lieten horen en zelfs met geweld dreigden. Toen Johannes II terug in de abdij kwam, voelde hij zich verplicht om verschillende paters te verbannen uit de abdij.

Daarmee waren de interne moeilijkheden niet van de baan en hij trok nogmaals naar Rome – bij de opvolger van Callistus – paus Honorius II om ook van hem een bulle te bekomen.

Deze steunde echter Clunie en excommuniceerde zelf Johannes II.

In 1131 ging zelf een pauselijke gezant naar de abdij – verzamelde de religieuzen in de kerk en las hen een brief van de paus voor – waarin hij deze verbood om Johannes als abt van de abdij te erkennen.

Johannes maakte zich zo kwaad dat hij de pauselijke gezant – met zijn klieken en klakken – buiten liet gooien.

Het is dus niet zo eigenaardig dat de abt Johannes in de ‘lijst van de abten’ afgebeeld staat met een duiveltje op zijn schouder.

Dat alles nam niet weg dat de ‘oude’ abt Lambertus zich toch met de abdijsaken bleef bemoeien.

Een abt en een ‘heer van Poperinghe’ die als ketter afgebeeld staat!

In **1125** was er een harde winter. Tnaervolghende jaer, quamer zulck een afgriselicke harde wintere dater alomme veel menschen ende beesten van koude verghinghen, ende die vruchten vervrosen zo int landt, dat zy ter geender perfectie gheraken en consten, twelcke cause ende occasie was van der famine.

Het jaar daarop rees de prijs van het graan uit de pan en kwam er hongersnood. – die goede grave Caerle, ordonneerde van stonden an dat men die honden al doot slaen, ende geen goet bier meer brauwen

en zoude...

Toen verdiende Karel zijn naam ‘de goede’... omme dieswille dat hy niet ghewoon en was iemende onghetroost van hem te laten scheeden, wat er quam tgherech al gelt, broot ofte cleederen, ende bovendien zo voorzach hy alle vrijdaghen van den jaere (ende in die vastene ooc swoensdaechs) derthien schamele persoonen, elck van een oppereleet, hemde ende sehoens, ende zelve zo vaste hy te watere ende te broode, draghende een hairen cleet

aldernaest zijn edele lichame, up gheen bedde slapende, barvoets te kercke waert gaende met een langhen keerle totter eerden, omdat ment te min gheware zoude worden, ende hebbende altijts een haessack an zijn zijde vol goude ende zelve penninghen, ...

Nog één verhaal wil ik hier meegeven. Nog in 1126 hield de graaf of de prins Karel de Goede een feest te Brugge. En wie kwam daar te laat binnen? De abt Lambert van Sint-Bertins.

... zo quam daer, rechts met dat men ter tafele zoude gaen zitten, die abt Lambrecht van Sint Bertin te Sint Omaers, zeer beclat ende beslijckt ter zale inghestreken, doende die prince zulcker reverentie als hy best conste, die welcke hem terstont met scerpe bijtende woorden vraachde wat hy daer te doen hadde?

Ter wat causc dat hy op zulck een helighe feestelicken dach in zijn cloostere niet ghebleven en was, by zijn muenicken? ende waerom dat hy tghemeene goet van den cloostere verreydsde, daer hy nochtans maer despensier of en was?

Die abt verantwoorde dat hy uyt rechter noot daer ghecommen was, ghemerct dat hy, noch in spele noch in sneerste - *noch in spel noch in ernst* , teenegher betalinghe gheraken en conste van zijne thienden van Couckelaere, Lisseweghe, Roxhem, Oudenburch ende Snellegaete, die welcke Meester Lambrecht Nappe met joncheer Bosschaert van Straeten, zijn zuene, in pachte ghehadt hadden, tzijdert de doot van den grave Boudewijn van Vlaenderen, zijnen voorzaet, ende ten ware dater van zijnent weghe by behoorlicke middele in tijts anders in voorzien wierde, dat tzelve corst stont te redonderene - *terug te nemen* - ten grooten onverwinnelicken grieve van zijnen cloostere.

De prins nam de klacht van Lambertus ernstig. Hij liet de abt aan zijn tafel zitten en liet de heren wanbetalers komen opdraven. Daar mocht de 'voorzeiden' abt nogmaals zijn verhaal doen: ... dat hy daer anderwarf, hooghe ende overluyt, verhalen zoude die cause ende occasie van zijnder comste ten hove, zo hy dede in der vorme ende maniere als voren,...

De heren kregen twee maanden te tijd om de abt te 'contenteren'.

De Karel de Goede werd hetzelfde jaar nog vermoord door zijn vijanden en werd opgevolgd door graaf Willem van Normandië. We laten de strijd tussen de graaf en de opstandelingen met Willem van Ypere, voor wat het was – maar onthouden toch dat in het jaar 1227 Ieper belegerd werd, wat ook zijn gevolgen zal gehad hebben voor Poperinghe.

Het is in deze periode – men spreekt van het jaar 1121 dat in Sint Omaers het 'Liber Floridus' gemaakt werd – een boek – een soort compilatie – waarin heel wat toenmalige kennis opgenomen werd en waarin prachtige miniaturen staan.

Daar gaan we een apart filmpje aan wijden.